

9. mai 2005

A. Intransitiv eller transitive? Sett et kryss. Hva betyr verbet?

	Intransitiv	Transitive	Betyding
jānā	☐	☐	_____
karnā	☐	☐	_____
nikalnā	☐	☐	_____
nikālnā	☐	☐	_____
chūṭnā	☐	☐	_____
choṛnā	☐	☐	_____
biknā	☐	☐	_____
becnā	☐	☐	_____
rahnā	☐	☐	_____
ānā	☐	☐	_____
bolnā	☐	☐	_____
guzarnā	☐	☐	_____
guzārnā	☐	☐	_____
girnā	☐	☐	_____
girānā	☐	☐	_____
śurū karnā	☐	☐	_____
śurū honā	☐	☐	_____
khānā	☐	☐	_____
bhūlnā	☐	☐	_____
badalnā	☐	☐	_____
paṛhānā	☐	☐	_____
sunnā	☐	☐	_____
sunānā	☐	☐	_____
lagnā	☐	☐	_____
lagānā	☐	☐	_____
baiṭhnā	☐	☐	_____
laṛ baiṭhnā	☐	☐	_____
khā jānā	☐	☐	_____
cal denā	☐	☐	_____
kar denā	☐	☐	_____

9. mai 2005

A. Fasit til intransitiv eller transitive? (Se Uker 1, 2, 7)

	Intransitiv	Transitive	Betyding
jānā	☒	☐	å gå, dra
karnā	☐	☒	å gjøre
nikalnā	☒	☐	å komme ut
nikālnā	☐	☒	å ta ut
chūṭnā	☒	☐	å slippes
choṛnā	☐	☒	å forlate, etterlate
biknā	☒	☐	å selges
becnā	☐	☒	å selge
rahnā	☒	☐	å bli, bo, bli igjen
ānā	☒	☐	å komme
bolnā	☐	☒	å snakke
guzarnā	☒	☐	å gå (tid), gå forbi
guzārnā	☐	☒	å tilbringe
girnā	☒	☐	å falle
girānā	☐	☒	å miste, la falle
śurū karnā	☐	☒	å begynne (noe)
śurū honā	☒	☐	å begynne
khānā	☐	☒	å spise
bhūlnā	☐	☒	å glemme
badalnā	☒	☒	å forandre / å forandres
paṛhānā	☐	☒	å lære, undervise
sunnā	☐	☒	å høre, høre på
sunānā	☐	☒	å fortelle
lagnā	☒	☐	å festes, synes
lagānā	☐	☒	å feste
baiṭhnā	☒	☐	å sitte, sette seg
laṛ baiṭhnā	☒	☐	å komme i en krangel
khā jānā	☒	☐	å spise opp
cal denā	☒	☐	å dra sin vei
kar denā	☐	☒	å gjøre (ferdig)

9. mai 2005

Sett inn korrekte former. Fasit på neste side.

	denā	karnā	ānā	jānā
Rot	_____	_____	_____	_____
Absolutivt partisipp	_____	_____	_____	_____
Imperfektivt partisipp	_____	_____	_____	_____
Perfektivt partisipp	_____	_____	_____	_____
Høflig bydeform	_____	_____	_____	_____

B. Verbaltider dannet fra imperfektivt partisipp

Skriv setningene ferdig.

	jānā	paṛhnā
1. Habituell presens (<i>imperfective present</i>)	maĩ _____	vah (m.) kitāb _____
2. Habituell preteritum (<i>past imperfective</i>)	maĩ _____	vah (m.) kitāb _____
3. Habituell kondisjonalis (<i>habitual conditional</i>) (habituell konjunktiv)	agar maĩ _____	agar vah (m.) kitāb _____
4. Habituell presumptiv (<i>habitual presumptive</i>)	maĩ _____	vah (m.) kitāb _____
5. Habituell irrealis (<i>habitual irrealis</i>)	agar maĩ _____	agar vah (m.) kitāb _____
6. Enkel irrealis	agar maĩ _____	agar vah (m.) kitāb _____
7. Enkel fortelling (<i>imperfective present</i>)	maĩ _____	vah (m.) kitāb _____

8. Kan du nevne to andre typer verbalkonstruksjoner dannet fra det imperfektive partisippet?

---

9. mai 2005

Sett inn korrekte former – Fasit

Grammatikkompedium, s. 101

Rot	denā <i>de</i>	karnā <i>kar</i>	ānā <i>ā</i>	jānā <i>jā</i>
Absolutivt partisipp	<i>de kar</i>	<i>kar ke</i>	<i>ā kar</i>	<i>jā kar</i>
Imperfektivt partisipp	<i>detā</i>	<i>kartā</i>	<i>ātā</i>	<i>jātā</i>
Perfektivt partisipp	<i>diyā</i>	<i>kiyā</i>	<i>āyā</i>	<i>gayā</i>
Høflig bydeform	<i>dījie</i>	<i>kījie</i>	<i>āie</i>	<i>jāie</i>

B. Fasit, verbaltider dannet fra imperfektivt partisipp

Skriv setningene ferdig.	jānā	paṛhnā
1. Habituell presens (<i>imperfective present</i>)	maĩ <i>jātā hū</i>	vah (m.) kitāb <i>paṛhtā hai</i>
2. Habituell preteritum (<i>past imperfective</i>)	maĩ <i>jātā thā</i>	vah (m.) kitāb <i>paṛhtā thā</i>
3. Habituell kondisjonalis (<i>habitual conditional</i>) (habituell konjunktiv)	agar maĩ <i>jātā hū</i>	agar vah (m.) kitāb <i>paṛhtā ho</i>
4. Habituell presumptiv (<i>habitual presumptive</i>)	maĩ <i>jātā hū gā</i>	vah (m.) kitāb <i>paṛhtā ho gā</i>
5. Habituell irrealis (<i>habitual irrealis</i>)	agar maĩ <i>jātā hotā</i>	agar vah (m.) kitāb <i>paṛhtā hotā</i>
6. Enkel irrealis	agar maĩ <i>jātā</i>	agar vah (m.) kitāb <i>paṛhtā</i>
7. Enkel fortelling (<i>imperfective present</i>)	maĩ <i>jātā</i>	vah (m.) kitāb <i>paṛhtā</i>

Svar til B.8:

- a) Imperfektivt partisipp + **rahnā** (iterativ) – Se Uke 8
māmā jī sigreṭ pīte rahte haĩ, *Morbror er kjederøyker.*
- b) Imperfektivt partisipp + **jānā** (progresjon) – Se Uke 8
vah nānā jī ke sāmne sigreṭ pīte gae, *Han stumpet ikke sigaretten en gang foran morfar.*

9. mai 2005

Øvelser (I)

Gjør om verbene i parentes til enkel irrealis, og oversett setningen.

1. agar yě (yah) khat mālik sāhib ko (milnā) to acchā (honā).
2. agar das nambar bas śahar (jānā) to acchā (honā).
3. agar Sunīl daftar mẽ sārā kām (pūrā karnā) to mālik khuś (honā).
4. agar ham apnā makān (banānā) to zyāda paise (lagnā).
5. agar āp ek sāl mẽ hindī (sīkhnā) to agle sāl kā kām āsān (honā).

Sett inn konstruksjoner med IMPERFEKTIVT PARTISIPP + en bøyd form av rahnā eller jānā,
etter sammenhengen.

1. bacce din bhar _____
Barnet *forsetter å leke* hele dagen.
2. āj kal sone kā bhāo _____
Nå til dags *går gullverdien gradvis ned*.
3. Bhārat kī ābādī _____
Indias befolkningstall *øker gradvis*.
4. baccā rāt bhar _____ . ham se soyā na gayā.
Barnet *fortsatte å skrike* hele natten. Vi kunne ikke sove.
5. film aur āge _____, sab se acchā dṛśya āne vālā hai.
Fortsett å se på filmen, den beste scenen kommer akkurat nå.
6. sardiyō mẽ yah jagah baraf se _____
Om vinteren *forblir* dette stedet *dekket* av snø.

bhāo <i>m.</i>	भाव	sats, markedspris
ābādī <i>f.</i>	अबादी	befolkning
girnā <i>v.i.</i>	गिरना	å går ned, å synke
baṛhnā <i>v.i.</i>	बढ़ना	å vokse, øke
cillānā <i>v.i.</i>	चिल्लाना	å skrike
dṛśya <i>m.</i>	दृश्य	scene
dhaknā <i>v.i.</i>	ढकना	å dekkes

9. mai 2005

C. Verbaltider dannet fra perfektivt partisipp

Sett inn korrekte former etter den norske oversettelse (Fasit på neste side)

	<i>Jeg kom hjem, osv.</i> jānā	<i>Han leste boken, osv.</i> paṛhnā
1. Enkelt preteritum (<i>simple past perfective</i>)	_____	_____
2. Nær fortid (<i>perfect</i>)	_____	_____
3. Fjern fortid (<i>remote past/pluskvamperfektum</i>)	_____	_____
4. Perfektiv kondisjonalis (<i>conditional past</i>) (perfektiv konjunktiv)	agar	agar
5. Perfektiv presumptiv (<i>presumptive past</i>)	_____	_____
6. Perfektiv irrealis (<i>past irrealis</i>)	agar	agar

7. Kan du oppgi hovedreglene for bruk av **ne** ?

a) Hvilken type verb må det være? _____

b) Hvilken type verbaltid må det være? _____

c) Hva retter verbet seg da etter? _____ med mindre _____

d) Hvordan er subjektet merket? _____

8. Kan du nevne to andre typer verbalkonstruksjoner dannet fra det perfekte partisippet?

_____

_____

9. mai 2005

C. Fasit, verbaltider dannet fra perfektivt partisipp

	<i>Jeg kom hjem, osv.</i>	<i>Han leste boken, osv.</i>
1. Enkelt preteritum (<i>simple past perfective</i>)	<u>maĩ ghar āyā</u>	<u>us ne kitāb paṛhī</u>
2. Nær fortid (<i>perfect</i>)	<u>maĩ ghar āyā hū</u>	<u>us ne kitāb paṛhī hai</u>
3. Fjern fortid (<i>remote past/pluskvamperfektum</i>)	<u>maĩ ghar āyā thā</u>	<u>us ne kitāb paṛhī thī</u>
4. Perfektiv kondisjonalis (<i>conditional past</i>) (perfektiv konjunktiv)	<u>agar maĩ ghar āyā hū</u>	<u>agar us ne kitāb paṛhī ho</u>
5. Perfektiv presumtiv (<i>presumptive past</i>)	<u>maĩ ghar āyā hū gā</u>	<u>us ne kitāb paṛhī ho gī</u>
6. Perfektiv irrealis (<i>past irrealis</i>)	<u>agar maĩ ghar āyā hotā</u>	<u>agar us ne kitāb paṛhī hotī</u>

7. Kan du oppgi hovedregelene for bruk av **ne** ? (Se Uke 1)

- a) Hvilken type verb må det være? transitivt
- b) Hvilken type verbaltid må det være? perfektiv
- c) Hva retter verbet seg etter? det direkte objektet med mindre det etterfølges av ko
- d) Hvordan er subjektet merket? med ne

Svar til C.8:

- a) Passive verbaltider! Perfektivt partisipp + bøyd form av **jānā** – se Uke 8
hindī bahut se deśō mẽ bolī jātī hai, *Hindi snakkes i mange land.*
- b) Ubøyd perfektivt partisipp + **karnā** (vane) – Se Uke 8
māmā jī sigreṭ piyā karte haĩ, *Morbror røyker ofte/regelmessig.*

9. mai 2005

Øvelse (II)

1. Gjør om setningene til enkel preteritum.

- a) maĩ cāy pītī hū.
- b) yah khat mālik sāhib ko kaun degā?
- c) das nambar bas śahar jātī hai.
- d) Sunīl daftar mẽ sārā kām kartā hai.
- e) āp kā dost nayā makān kahā banāegā?
- f) tum kis samay [vaqt] Oslo pahūcte ho?

2. Gjør om de understrekede verbene til nær fortid.

- a) Najma hindī paṛhī hai.
- b) bhāī-bahin ghar sāf karte haī.
- c) mātā jī khānā banātī haī.
- e) naukar sāre kamre sāf kar rahā hai.
- f) Hāmid samose kyō nahī khātā (hai)?
- h) merā dost nayā makān banāegā.

3. Gjør om de understrekede verbene til fjern fortid.

- a) naukar ek din mẽ hī sāre kamre sāf kartā hai.
- b) mere dādā dādī jī mujh se ṭelīfon par bātē karte the.
- c) maĩ chuṭṭiyō mẽ sirf ārām kartī thī.
- e) maĩ subah cāy pītī hū.
- f) tum kis vaqt Oslo pahūcoge?

4. Gjør om de verbene i parentes til perfektiv presumptiv, og oversett setningen.

- a) yah khat mālik sāhib ko (milnā).
- b) das nambar bas (calnā).
- c) Sunīl ne daftar mẽ sārā kām (pūrā karnā).
- d) unhōne paise (kharc karnā).

6. Gjør om de verbene i parentes til perfektiv kondisjonalis, og oversett setningen.

- a) agar khat mālik sāhib ko (milnā) to acchā hogā.
- b) agar das nambar bas (calnā) to baṛī musībat hogī.
- c) agar Sunīl ne daftar mẽ sārā kām (pūrā karnā) to mālik khuś hōge.
- d) agar unhōne paise (kharc karnā) to ve āp kī sāikal nahī khārīd sakēge.

9. mai 2005

D. Verbaltider dannet fra verbalroten

	jānā	paṛhnā
1. Progressiv presens (<i>continuous present</i>)	maĩ _____	vah (m.) kitāb _____
2. Progressiv preteritum (<i>continuous past</i>)	maĩ _____	vah (m.) kitāb _____
3. Progressiv kondisjonalis (<i>continuous conditional</i>) (Progressiv konjunktiv)	agar maĩ _____	śāyad vah (m.) kitāb _____
4. Progressiv presumptiv (<i>continuous presumptive</i>)	maĩ _____	vah (m.) kitāb _____
5. Progressiv irrealis (<i>continuous irrealis</i>)	agar maĩ _____	agar vah (m.) kitāb _____
6. <u>Andre verbaltider</u> (se s. 101, 'Enkle konstruksjoner')		
a) Konjunktiv (<i>subjunctive</i>)	śāyad maĩ _____	śāyad vah (m.) kitāb _____
b) Futurum (<i>future</i>)	maĩ _____	vah (m.) kitāb _____

7. Kan du nevne fem andre typer verbalkonstruksjoner dannet fra verbalroten?

---

9. mai 2005

D. Fasit, verbaltider dannet fra verbalroten

	jānā	paṛhnā
1. Progressiv presens (<i>continuous present</i>)	maĩ <u>jā rahā hū̃</u>	vah (m.) kitāb <u>paṛh rahā hai</u>
2. Progressiv preteritum (<i>continuous past</i>)	maĩ <u>jā rahā thā</u>	vah (m.) kitāb <u>paṛh rahā thā</u>
3. Progressiv kondisjonalis (<i>continuous conditional</i>) (Progressiv konjunktiv)	agar maĩ <u>jā rahā hū̃</u>	śāyad vah (m.) kitāb <u>paṛh rahā ho</u>
4. Progressiv presumptiv (<i>continuous presumptive</i>)	maĩ <u>jā rahā hū̃gā</u>	vah (m.) kitāb <u>paṛh rahā hogā</u>
5. Progressiv irrealis (<i>continuous irrealis</i>)	agar maĩ <u>jā rahā hotā</u>	agar vah (m.) kitāb <u>paṛh rahā hotā</u>
6. <u>Andre verbaltider</u> (se s. 101, 'Enkle konstruksjoner')		
a) Konjunktiv (<i>subjunctive</i>)	śāyad maĩ <u>jāū̃</u>	śāyad vah (m.) kitāb <u>paṛhe</u>
b) Futurum (<i>future</i>)	maĩ <u>jāū̃gā</u>	vah (m.) kitāb <u>paṛhegā</u>

Svar til D.7:

- a) *Sammensatte verb* (nyanserte verb) – repeter Uke 4, Uke 12)
- b) *Absolutivt partisipp* – Se Uke 2
- c) *Verbalrot + saknā* ('å kunne') – se Uke 3, modalitet
- d) *Verbalrot + pānā* ('å klare å gjøre') – se Uke 3, modalitet
- e) *Verbalrot + cuknā* ('å ha allerede gjort') – se Uke 3, modalitet

Øvelse (III):

1. Lag enkelte setninger ved å tilføye delsetningene som står etter "+".

Najma ghar se nikal kar + bas kā ṭikaṭ kharīdegī
 + bas kā ṭikaṭ kharīdā
 + kālej gāī
 + kitne baje vāpas āegī
 + khat ḍāk mē ḍālā

2. Erstatt verbet med riktig konstruksjon av verbalrot + **saknā**. Behold samme verbaltiden.

- a) us ne darvāzā nahī kholā →
- b) ve aur^atē aṅgrezī nahī boltī →
- c) maĩ kal āūgā / āūgī →
- d) vah Rāvalpindī jāegā →
- e) maĩ ne us kī bāt nahī sam^ajhī →

9. mai 2005

E.1. Personlige konstruksjoner dannet fra infinitiven

Jeg vil gå hjem

a) Infinitiv i nominativ + **cāhnā** _____
Se Uker 1, 9

Jeg begynte å gå hjem

b) Oblik infinitiv + **lagnā** _____
Se Uke 5

Far lot meg se på filmen

c) Oblik infinitiv + **denā** _____
Se Uke 8

E.2. Upersonlige konstruksjoner dannet fra infinitiven

a) Infinitiv (som kan bøyes) + **cāhie** (Uke 5)

Du bør se denne filmen _____

Vi bør kjøpe billetter _____

Du burde ha sett denne filmen _____

Vi burde ha kjøpt billetter _____

b) Infinitiv (som kan bøyes) + **honā** (Uke 5)

Jeg må lese denne boken _____

Vi må kjøpe billettene nå _____

Jeg måtte lese denne boken _____

Vi måtte kjøpe billettene _____

c) Infinitiv (som kan bøyes) + **paṛnā** (Uke 5)

Jeg må hjelpe mor _____

Vi må vente på far _____

Jeg måtte hjelpe mor _____

Vi måtte vente på far _____

Hvordan markeres subjektet til en upersonlig konstruksjon? _____

Hvordan kan preteritum til upersonlige konstruksjoner dannes? _____

9. mai 2005

Fasit; E.1. Personlige konstruksjoner dannet fra infinitiven*Jeg vil gå hjem*a) Infinitiv i nominativ + **cāhnā** *maī ghar jānā cāhtā/cāhtī hū*

Se Uker 1, 9

*Jeg begynte å gå hjem*b) Oblik infinitiv + **lagnā** *maī ghar jāne lagā/lagī*

Se Uke 5

*Far lot meg se på filmen*c) Oblik infinitiv + **denā** *pitā jī ne mujhe film dekhne diyā*

Se Uke 8

Fasit, E.2. Upersonlige konstruksjoner dannet fra infinitivena) Infinitiv (som kan bøyes) + **cāhie** (Uke 5)*Du bør se denne filmen* *āp ko (tum ko, tumhē) yah film dekhnī cāhie**Vi bør kjøpe billettene nå* *ham ko (hamē) ṭikaṭ abhī kharīdne cāhiē**Du burde ha sett denne filmen* *āp ko (tum ko, tumhē) yah film dekhnī cāhie thī**Vi burde ha kjøpt billettene* *ham ko (hamē) ṭikaṭ kharīdne cāhie the*b) Infinitiv (som kan bøyes) + **honā** (Uke 5)*Jeg må lese denne boken* *mujh ko (mujhe) yah kitāb paṛhnī hai**Vi må kjøpe billettene nå* *ham ko (hamē) ṭikaṭ abhī kharīdne hai**Jeg måtte lese denne boken* *mujh ko (mujhe) yah kitāb paṛhnī thī**Vi måtte kjøpe billettene* *ham ko (hamē) ṭikaṭ kharīdne the*c) Infinitiv (som kan bøyes) + **paṛnā** (Uke 5)*Jeg må hjelpe mor* *mujh ko (mujhe) mātā jī kī madad karnī paṛtī hai**Vi må vente på far* *ham ko (hamē) pitā jī kā intazār karnā paṛtā hai**Jeg måtte hjelpe mor* *mujh ko (mujhe) mātā jī kī madad karnī paṛī**Vi måtte vente på far* *ham ko (hamē) pitā jī kā intazār karnā paṛā*Hvordan markeres subjektet til en upersonlig konstruksjon? *Det etterfølges av ko کو*Hvordan dannes preteritum til upersonlige konstruksjoner? *Ved å tilføye thā - the - thī - thī*

9. mai 2005

F. Verbal adjektiver og verbal substantiver

Når blir en verbalform ikke brukt som setningsverb, men som et adjektiv?

Når blir en verbalform ikke brukt som setningsverb, men som et adverb?

Øvelser (IV).

Adjektivisk bruk av partisipper. Sett inn riktig form av et passende imperfektivt eller perfektivt partisipp, og oversett.

1. vah reḍiyo _____ ādmī kaun hai?
som hører på (listening to)

2. Najma ne _____ dāl sūghī.
brennende (burning)

3. māñ ne ṭelīfon kī ghaṇṭī _____ sunī.
som ringer (ringing)

4. muhñ se ādhe _____ aṇḍe khāe nahī jāte.
kokte (boiled)

5. kuch kapre palaṅg par _____ the.
liggende (lying "fallen")

6. vah reśam kī _____ sāṛī sab se sundar hai
som er laget (made)

ghaṇṭī <i>f.</i>	घंटी	klokke, bjelle
bū <i>f.</i>	बू	lukt
jalnā <i>int.</i>	जलना	å brenne
sūghnā <i>int. & tr..</i>	सूँघना	å lukte
ubalnā <i>int.</i>	उबलना	å kokes
paṛnā <i>int.</i>	पड़ना	å falle, ligge
reśam <i>m.</i>	रेशम	silke
uṛnā <i>int.</i>	उड़ना	å fly
bhūt <i>m.</i>	भूत	spøkelse
calnā phirnā <i>m.</i>	चलना फिरना	å streife omkring
śor macānā <i>tr.</i>	शोर मचाना	å bråke, støye

9. mai 2005

Svar til (F)

Når blir en verbalform ikke brukt som setningsverb, men som et adjektiv?

— Når dets partisipp brukes adjektivisk, enten attributivt eller predikativt. Partisippet retter seg etter substantivet det står til. Sammenlign partisipper og vanlige adjektiver:

<i>soyā hūā bacca</i>	<i>likhī hūī kitāb</i>
<i>bacca soyā hūā thā</i>	<i>kitāb urdū mẽ likhī hūī hai</i>
Cf. <i>choṭā laṛkā</i>	<i>baṛī kitāb</i>
<i>laṛkā choṭā thā</i>	<i>kitāb baṛī thī</i>

Når blir en verbalform ikke brukt som setningsverb, men som et adverb?

— Når dets partisipp brukes adverblielt. Da står det alltid i hankjønn oblik entall. Slike adverblielle partisipper kan også gjentas (fordobles), og brukes med **hī**, **vaqt** (**samay**) og **baghair** (**binā**), også i tidsuttrykk.

<i>bacca bhāgte hūe gir paṛā</i>	<i>likhte likhte vō adīb (lekhak) ban gayā</i>
Cf. <i>bacca acānak gir paṛā</i>	<i>ākhīr vō adīb ban gayā</i>

<i>bacca bhāgte bhāgte thak gayā</i>	<i>likhe baghair koī adīb nahī bantā</i>
<i>bacca girte girte bacā</i>	<i>binā likhe koī lekhak nahī bantā</i>
<i>vō likhte vaqt reḍiyo sun rahā thā</i>	<i>maī khat likhte hī ḍāk mẽ ḍālūgā</i>

Adverbliell bruk av partisipper

Sett inn riktig form av et passende imperfektivt eller perfektivt partisipp (etterfulgt av **hue**), og oversett.

7. cīriyā ākāś mẽ _____ dikhāī dī
flyvende

8. ham ne bhūt _____ dekhā
mens (det) streifet omkring

Sett inn riktig form av et passende imperfektivt eller perfektivt partisipp + **samay**, og oversett.

9. bacce ke _____ śor na macāo
mens (det) sover

10. khānā _____ vah kitāb paṛh rahā thā
mens (han) spiste

Sett inn riktig form av et passende imperfektivt eller perfektivt partisipp + **hī**, og oversett.

11. hoṭal _____ ham ne khānā khāyā
så snart (vi) kom til

9. mai 2005

“Uten”

12. _____ kuch mat karnā
uten å tenke

Tidsuttrykk

13. Oslo mẽ _____ Najma ko das sāl ho gae
har bodd ... i

14. mujhe Oslo _____ das sāl ho gae
siden (jeg) kom

N.B.! Partisippets stilling i setningen bestemmer hvilket ord det står til. Sammenlign følgende setninger og forklar betydningsforkjellen.

maĩ ne khāte hue āp ko dekhā   *Hvem spiste?*
maĩ ne āp ko khāte hue dekhā

maĩ ne jāte hue use bāzār mẽ dekhā   *Hvem gikk i basaren?*
maĩ ne use bāzār mẽ jāte hue dekhā

G. Relative ord (Uke 7, uke 9)

Nevn det relative pronomenet og dets korrelative pronomenet: _____

Nevn to relative tidsadverb og deres korrelative adverb: _____

Nevn et relativt adjektiv of dets korrelative adjektiv: _____

Hvilket ord innleder vanligvis setningen, det relative ordet eller det korrelative? _____

Øvelse (V)

Oversett følgende ordspråk, og si hvilket ord er relativt og hvilket er korrelativt.

1. jahā phūl vahā kāṭā
2. jahā cāh vahā rāh
3. jahā dhuā vahā āg
4. jaisā bap vaisā beṭā
5. jaisā des vaisā bhes
6. jaisā booge vaisā kāṭoge
7. jab tak sās tab tak ās
8. jo garajte haĩ vah baraste nahĩ
9. jitne mūh utne hĩ bātē
10. jis kī laṭhī us kī bhaĩs

9. mai 2005

G. Relative ord (Uke 7, uke 9)

Nevn det relative pronomenet og dets korrelative pronomenet: jo — vo

Nevn to relative tidsadverb og deres korrelative adverb: jahā — vahā, jab — tab

Nevn et relativt adjektiv og dets korrelative adjektiv: jaisā — vaisā

Hvilket ord innleder vanligvis setningen, det relative ordet eller det korrelative? Det relative ordet

H. Betingelsessetninger (Uke 11)

Hva heter de to delsetningene i en betingelsessetning?

Hvilket ord innleder vanligvis det første delsetningen?

Hvilket ord innleder det andre delsetningen?

Det finnes to typer betingelsessetninger avhengig av vilkåret:

_____ vilkår og _____ vilkår.

Øvelse (VI)

Sammenlign de følgende setningene og ranger dem etter sannsynligheten for at været er bra, ved å sette tallene 1, 2, 3 og 4 i de riktige rutene.

1. agar mausam acchā huā to ham bāgh mē sair karēge.

2. agar mausam acchā ho to ham bāgh mē sair karēge.

3. agar mausam acchā hai to ham bāgh mē sair karte haī.

4. agar mausam acchā hotā to ham bāgh mē sair karte.

Hva var grunnlaget for din rangering?

9. mai 2005

G. Betingelsessetninger (Uke 11)

Hva heter de to delsetningene i en betingelsessetning? Betingelsessetning og følgesetning

Hvilket ord innleder vanligvis det første delsetningen? agar

Hvilket ord innleder det andre delsetningen? to

Det finnes to typer betingelsessetninger avhengig av vilkåret:

oppfyllelige vilkår og uoppfyllelige vilkår (irrealis)

(Øvelse: se fasit)

Hva var grunnlaget for din rangering? Hovedsaklig verbaltiden til verbet i

betingelsessetningen